

Силабус
освітнього компонента
Основи наукового мовлення та академічної культури
2026-2027 навчальний рік

Освітньо-професійна програма «Початкова освіта» другого рівня вищої освіти

Спеціальність АЗ Початкова освіта

Галузь знань А Освіта

Рівень вищої освіти магістр

Викладач (і)	Попова Ольга Іванівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри початкової освіти
Посилання на сайт	
Контактний тел.	066-140-23-56
Е-mail викладача:	poi2009bam@ukr.net
Графік консультацій	П'ятниця, 14.00 – 16.00

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів/ годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	звітність
3/90	12	12	66	екзамен

Семестр: перший

Мова навчання: українська

Ключові слова: наукове мовлення, культура мови, культура наукового мовлення, науковий стиль, підстиль, академічна доброчесність, культура академічних текстів.

Мета курсу – формування в здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти наукової мовної та академічної культури як складників професійної й дослідницької компетентності; поглиблення знань про норми, засоби та жанри українського наукового мовлення; розвиток умінь створювати, аналізувати, редагувати й презентувати наукові тексти, здійснювати ефективну усну та писемну наукову комунікацію, дотримуватися принципів академічної

добро́чесності й відпові́дально використо́вувати цифро́ві техноло́гії та інструменти штучного інтелекту в освітній і дослідницькій діяльності.

Предмет курсу – норми, мовні засоби, жанри й комунікативні стратегії українського наукового мовлення; принципи створення, аналізу й редагування академічних текстів; цінності, норми та практики академічної культури й добро́чесної дослідницької діяльності.

Завдання курсу

1. Поглибити знання здобувачів про особливості наукового стилю української літературної мови, його усну та писемну форми, мовні засоби, наукову термінологію, жанрову систему та принципи організації наукового тексту.

2. Сформувати вміння здійснювати пошук, критичний відбір, аналіз, систематизацію та коректне використання наукової інформації, працювати з різними видами джерел та інформаційних ресурсів.

3. Розвинути вміння створювати, аналізувати й редагувати наукові тексти різних жанрів, логічно структурувати наукову інформацію, аргументувати власну позицію, конспектувати, анотувати, реферувати та узагальнювати результати опрацювання наукових джерел.

4. Удосконалити навички усної наукової комунікації, презентації результатів дослідження, участі в академічній дискусії, аргументованого обстоювання власної наукової позиції.

5. Сформувати усвідомлення цінностей і норм академічної культури, відпові́дальне ставлення до авторства, цитування та використання джерел, дотримання принципів академічної добро́чесності й етики наукової комунікації.

6. Розвинути здатність критично й відпові́дально використо́вувати цифро́ві техноло́гії та інструменти штучного інтелекту в роботі з науковою інформацією і текстом із дотриманням принципів академічної добро́чесності та авторської відпові́дальності.

Зміст курсу

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	ла б.	ін д.	с. р.		л	п	ла б.	інд .	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
МОДУЛЬ 1. НАУКОВЕ МОВЛЕННЯ В ПРОФЕСІЙНІЙ І ДОСЛІДНИЦЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ												
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади наукового мовлення												
Тема 1. Наукове	7	2				5	7					7

[illegible]

Тема 7. Академічне письмо: жанрові особливості та технології створення наукового тексту	7	2	2			3	7					7
Тема 8. Аналітико-синтетичне опрацювання наукової інформації: анотування, реферування, узагальнення	8					8	8		2			6
Разом за змістовим модулем 4	15	2	2			11	15		2			13
Усього годин	30	4	4			22	30		2			28
МОДУЛЬ 3. АКАДЕМІЧНА КУЛЬТУРА ТА НАУКОВА КОМУНІКАЦІЯ												
Змістовий модуль 5. Академічна культура дослідника												
Тема 9. Академічна культура: цінності, норми та принципи	7	2				5	7	2				5
Тема 10. Академічна доброчесність і культура роботи з джерелами	8		2			6	8					8
Разом за змістовим модулем 5	15	2	2			11	15	2				13
Змістовий модуль 6. Наукова комунікація в сучасному академічному середовищі												
Тема 11. Усна презентація результатів наукового дослідження	7		2			5	7					7
Тема 12. Цифрові технології та штучний інтелект у науковій діяльності	8	2				6	8					8
Разом за змістовим модулем 6	15	2	2			11	15					15
Усього годин	30	4	4			22	30	2				28
ІНДЗ			-	-		-			-	-	-	
Усього годин	90	12	12			66	90	4	2			84

Методи навчання:

Практичні заняття; презентації, навчальні дискусії; інтерактивні бесіди; інформаційно-комунікаційні технології. Під час підготовки до занять здобувачі вищої освіти розвиватимуть навички самостійного навчання, швидкого критичного читання, синтезу та аналітичного мислення

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять): дотримання норм законодавства України щодо академічної доброчесності, активна участь на заняттях, своєчасне виконання завдань аудиторних занять та самостійної роботи.

Оцінювання результатів навчання

Підсумкова оцінка за курс формується за 100-бальною шкалою та включає результати роботи на практичних заняттях, виконання індивідуального завдання та складання екзамену.

Вид навчальної діяльності	Максимальна кількість балів
Робота на практичних заняттях (6 × 5 балів)	30
Індивідуальне завдання	20
Екзамен	50
Разом	100

Практичні заняття (30 балів). Оцінюються рівень опанування навчального матеріалу, правильність і повнота виконання практичних завдань, уміння аналізувати, створювати й редагувати наукові тексти, аргументувати власну позицію, дотримуватися норм української наукової мови та академічної доброчесності. Максимальна оцінка за одне практичне заняття – **5 балів**.

Індивідуальне завдання (20 балів) передбачає виконання академічного проєкту «Від джерела до власного наукового тексту» на матеріалі проблематики, пов'язаної з професійними або науковими інтересами здобувача. Оцінюються якість пошуку й опрацювання наукових джерел, змістова самостійність і аргументованість тексту, дотримання мовних і жанрово-стильових норм, коректність цитування та парафразування, культура оформлення джерел, дотримання принципів академічної доброчесності. Для виконання завдання здобувач добирає та критично опрацьовує наукові джерела, систематизує представлені в них положення, формулює й аргументує власну позицію та створює завершений академічний текст із дотриманням мовних, жанрово-стильових вимог і принципів академічної доброчесності.

Максимальна кількість балів – 20.

Критерії оцінювання	Максимальний бал
Доцільність добору, актуальність та критичне опрацювання наукових джерел	4
Змістова самостійність, логічність та аргументованість викладу	5
Дотримання мовних, стилістичних і жанрових норм академічного тексту	4
Коректність цитування, парафразування, покликань та оформлення списку використаних джерел	4
Дотримання принципів академічної доброчесності та прозорість використання цифрових інструментів і ШІ	3
Разом	20

Екзамен (50 балів) має комплексний характер і передбачає:

- тестовий блок з основних питань курсу – **10 балів**;
- аналіз і редагування фрагмента наукового тексту – **20 балів**;
- розв'язання академічного кейсу – **20 балів**.

Під час виконання навчальних та екзаменаційних завдань оцінюється не лише відтворення теоретичних знань, а й здатність застосовувати їх у роботі з науковою інформацією і текстом, аргументувати власні рішення та діяти відповідно до норм академічної культури.

Академічна доброчесність та використання ШІ

Дотримання принципів академічної доброчесності є обов'язковою умовою виконання та оцінювання всіх видів навчальної роботи. Використання цифрових технологій та інструментів генеративного штучного інтелекту допускається відповідно до умов конкретного завдання та вимог університету. Здобувач несе відповідальність за достовірність використаної інформації, коректність покликань, самостійність представлених результатів і прозорість використання інструментів ШІ.

Список рекомендованих джерел

Основна література

1. Гайович Г. В. Українська мова: офіційно-діловий та науковий стилі : навч. посіб. Київ : ІДУ НД ЦЗ, 2024. 228 с.
2. Колоїз Ж. В. Основи академічного письма : навч. посіб. 2-ге вид., допов. і перероб. Кривий Ріг : ФОП Маринченко С. В., 2024. 143 с.
3. Литвинська С. В., Добровольська Л. А., Дячук Т. М. та ін. Наукові комунікації у фаховій діяльності : навч. посіб. Київ : НАУ, 2024. 134 с.
4. Литвинська С. В., Приходько О. Ю., Сібрук А. В., Стецик Х. М. Культура наукової мови та комунікації : практикум. Київ : НАУ, 2024. 90 с.
5. Насмінчук І. А., Громик Л. І. Академічне письмо та доброчесність : навч.-метод. посіб. Кам'янець-Подільський : ЗВО «ПДУ», 2024. 256 с.
6. Основи наукового мовлення : навч. посіб. / С. А. Бронікова та ін. ; за ред. І. М. Плотницької, Р. І. Ленди. Київ : Центр учбової літератури, 2022. 252 с.

Допоміжна

1. Бісовецька Л. Культура наукової української мови як складова професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи. *Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Серія: Педагогічні науки*. 2023. № 2. С. 179–185. DOI: 10.31651/2524-2660-2023-2-179-185.
2. Гришко В. І., Киричук Б. С. Академічна доброчесність і штучний інтелект: подолання викликів у освітньо-науковій діяльності України та зарубіжних держав. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право*. 2024. Т. 2, вип. 85. С. 305–310. DOI: 10.24144/2307-3322.2024.85.2.45.
3. Кубко В. П. Ціннісний вимір академічної доброчесності в епоху штучного інтелекту. *Культурологічний альманах*. 2025. № 3. DOI: 10.31392/cult.alm.2025.3.21.
4. Левченко Т. М., Шимченко Л. А. Академічне письмо як компонент професійної підготовки здобувачів вищої освіти. *Академічні студії. Серія «Педагогіка»*. 2023. № 2. С. 101–106. DOI: 10.52726/as.pedagogy/2023.2.14.
5. Максимець О. М. Академічне письмо : практикум. Кам'янець-Подільський, 2023. 71 с.
6. Пелешок О. О. Штучний інтелект як виклик академічній доброчесності: етичний вимір освітньої відповідальності. *Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка*. 2025. Вип. 2 (58). С. 41–48. DOI: 10.31376/2410-0897-2025-2-58-41-48.
7. Пивоваров В. М., Лисенко О. А., Меліхова Ю. А. та ін. Академічна доброчесність : навч. посіб. Харків : Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2025. 289 с.
8. Телецька Т. В., Марінашвілі М. Д. Академічне письмо : метод. вказівки до самостійної роботи. Одеса : Олді+, 2023. 28 с.

9. Харитонova О. І., Ульянова Г. О., Кирилюк А. В., Бааджи Н. П., Галупова Л. І. Академічна доброчесність : навч.-метод. посіб. Одеса : Юридика, 2024.

10. Haber E., Jemielniak D., Kurasiński A., Przegalińska A. *Using AI in Academic Writing and Research: A Complete Guide to Effective and Ethical Academic AI*. Cham : Palgrave Macmillan, 2025. 147 p. DOI: 10.1007/978-3-031-91705-9.

Нормативні та рекомендаційні документи

1. Про академічну доброчесність : Закон України від 18.12.2025 № 4742-IX. [Закон України «Про академічну доброчесність»](#)
2. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII (чинна редакція). [Закон України «Про освіту»](#)
3. Методичні рекомендації щодо впровадження прозорості та доброчесності, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 17.04.2025 № 576.

Інформаційні ресурси

1. [Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського](#) – пошук наукових публікацій та електронних ресурсів.
2. [Наукова періодика України](#) – українські наукові фахові видання.
3. [Національний репозитарій академічних текстів](#) – пошук академічних текстів та інформації про результати наукової діяльності.
4. Український правопис – нормативна основа сучасного українського письма.
5. [Crossref](#) – перевірка та пошук DOI і бібліографічних метаданих.
6. [ORCID](#) – ідентифікація автора та його наукового доробку.